

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

ΘΕΜΕΛΗ ΟΛΓΑ (& ΓΙΟΒΑΖΟΛΙΑΣ ΑΚΗΣ)

**Τμήμα Ψυχολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης**

“Ζητήματα παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών στις σύγχρονες κοινωνίες: Διερεύνηση στάσεων και αντιλήψεων για τη χρήση της σωματικής τιμωρίας και άλλων μέσων διαπαιδαγώγησης των ανηλίκων”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εισήγηση αυτή εξετάζουμε τα ζητήματα παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών στις σύγχρονες κοινωνίες, εστιάζοντας στη σωματική τιμωρία. Διερευνούμε τις στάσεις και αντιλήψεις για τη χρήση της σωματικής τιμωρίας και άλλων μέσων διαπαιδαγώγησης των ανηλίκων μετά την κατάργηση της σωματικής τιμωρίας στην Ελλάδα (Ν. 3500/2006). Επίσης παραθέτουμε τα ευρήματα σχετικής έρευνάς μας σε φοιτητές των Σχολών του Πανεπιστημίου στο Ρέθυμνο και σε εργαζόμενους στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα για τη διερεύνηση των αντιλήψεων και στάσεων γύρω από το φαινόμενο της χρήσης σωματικής και συναισθηματικής βίας στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών με στόχο την ανίχνευση ανάγκης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στα υπό εξέταση θέματα.

Κωνσταντίνος Καφέτσιος
Τμήμα Ψυχολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

**Διαπροσωπικές σχέσεις και ποιότητα ζωής στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία:
Μια κοινωνιοψυχολογική ανάγνωση**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συχνότητα και η ποιότητα των κοινωνικών επαφών είναι από τις πιο σημαντικές διαστάσεις της ποιότητας ζωής. Πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει ότι σε σχέση με άλλες χώρες, στην Ελλάδα παρατηρείται χαμηλή συχνότητα κοινωνικών επαφών και επίπεδα ικανοποίησης από την ζωή. Επιπλέον, και αντίθετα σε ένα συμπαγές σώμα ευρημάτων από Βορειο-Ευρωπαϊκά και Βορειο-Αμερικανικά πολιτισμικά πλαίσια, οι κοινωνικές επαφές και η κοινωνική υποστήριξη δεν φαίνεται να επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής. Η εισήγηση θα αναλύσει κεντρικές κοινωνιο-ψυχολογικές θεωρήσεις για τη διασύνδεση των κοινωνικών σχέσεων με την ποιότητα ζωής. Πολιτισμικές αξίες όπως ο ατομικισμός-συλλογικότητα και οι σχετικοί τρόποι κατανόησης του εαυτού (ιδιοκεντρική - αλλοκεντρική κατασκευή του εαυτού) επηρεάζουν την ποσότητα και την συναισθηματική ποιότητα των κοινωνικών επαφών και συνακόλουθα την ποιότητα ζωής. Σε κατά βάσει κολлекτιβιστικές κοινωνίες όπως η Ελλάδα, κεντρομόλες τάσεις οργάνωσης της κοινωνικής ζωής (γύρω από έσω-ομάδες: οικογένεια, φίλους κλπ.) και αντίστοιχα αλλοκεντρικές κατασκευές του εαυτού συμβάλλουν στα χαμηλά επίπεδα κοινωνικής δικτύωσης. Οι ίδιοι παράγοντες μπορεί να συμβάλλουν σε μια λιγότερο θυμική και περισσότερο συμβολική ‘χρήση’

των συναισθημάτων στις διαπροσωπικές επαφές εξηγώντας έτσι την απουσία σχέσης με τα επίπεδα ψυχικής υγείας αλλά και τα χαμηλά επίπεδα αυτής της πλευράς της ποιότητας ζωής στο γενικό πληθυσμό. Οι παραπάνω διαπιστώσεις μπορεί να αποβούν πολύ χρήσιμα εργαλεία ερμηνείας κοινωνικών συμπεριφορών (π.χ., επικοινωνία ανάμεσα σε γενιές, φύλα) αλλά και δομών (π.χ., σύστημα υγείας, οικογένεια) σε ένα μεταλασσόμενο κοινωνικό περιβάλλον με έντονες ατομικιστικές τάσεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

**Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης**

**Το ζήτημα της αγωγής στα μέσα επικοινωνίας σε ιστορική προοπτική.
Από τον παθητικό αποδέκτη στον κριτικό αναγνώστη, τον ενεργό πολίτη και
ευφυή συνομιλητή**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος της διάλεξης είναι η κατανόηση της έννοιας της «επικοινωνιακής αγωγής» στο πλαίσιο της ραγδαίας ανάπτυξης των μέσων επικοινωνίας και των νέων τεχνολογιών. Μέσα από μια συνοπτική παρουσίαση των βασικών τύπων επικοινωνιακής αγωγής όπως έχουν αναπτυχθεί από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα στις περισσότερες δυτικές χώρες, δηλαδή από το πρόταγμα της προστασίας των παθητικών δεκτών, στο αίτημα της συγκρότησης του κριτικού αναγνώστη/τηλεθεατή και από αυτό στο μοντέλο του ενεργού πολίτη, ο οποίος συμμετέχει ισότιμα στη διαδικασία της επικοινωνίας, επιχειρείται μια κριτική παρουσίαση των βασικών θεμάτων που εγείρει το ζήτημα της επικοινωνιακής αγωγής σε θεωρητικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο.

ΜΑΡΙΑΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ

**Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Κρήτης**

“Από το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη διάλεξη αυτή εξετάζουμε την Ευρωπαϊκή Ενωσιακή διαδικασία από το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη. Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη (ΜΣ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αλλιώς η Συνθήκη της Λισσαβώνας (ΣΛ) υπογράφηκε από τους ηγέτες των 27 κρατών μελών της Ένωσης στις 13 Δεκεμβρίου 2007 στη Λισσαβόνα μετά τα αρνητικά δημοψηφίσματα στη Γαλλία και την Ολλανδία που ενταφίασαν κυριολεκτικά το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Εξετάζοντας επί της ουσίας τη ΜΣ διαπιστώνουμε ότι δεν διαφέρει πολύ από τις ρυθμίσεις του Ευρωπαϊκού Συντάγματος (ΕΣ). Στο πλαίσιο αυτό διατηρούνται οι βασικές πρόνοιες για την εγκαθίδρυση μιας νεοφιλελεύθερης Ευρώπης και δεν προβλέπεται η λήψη σοβαρών μέτρων για τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Όμως, ενώ από τη μια πλευρά η ΜΣ περιλαμβάνει θετικές ρυθμίσεις, όρους και προϋποθέσεις για τη δημοκρατική λειτουργία της Ένωσης και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, από την άλλη πλευρά επιχειρεί να αναιρέσει όλες τις παραπάνω θετικές ρυθμίσεις οικοδομώντας στην ουσία ένα πλέγμα κατασταλτικών μηχανισμών ενόψει της έντονης κοινωνικής ριζοσπαστικοποίησης που συντελείται τα

τελευταία χρόνια στους χώρους της νεολαίας και των φτωχών κοινωνικών στρωμάτων της Ένωσης.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΩΤΑ

**Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης**

“Η Ελληνίδα και η Πολιτική”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην διάλεξη αυτή συζητούμε τη θέση των Ελληνίδων στην Πολιτική. Η άποψη μας είναι ότι από παλιά υπήρχε μια μεγάλη εκπαιδευτική, εργασιακή, κοινωνική και πολιτική ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και μάλιστα θεωρείτο φυσιολογική. Η αιτία ήταν η αυστηρή απαγόρευση της δημόσιας συμμετοχής της γυναίκας, επειδή θεωρείτο ότι ήταν ανίκανη να ασχοληθεί με τα κοινά. Το γυναικείο κίνημα για αρκετά χρόνια επιχειρεί να ανατρέψει την νοοτροπία αυτή. Μετά από αγώνες οι γυναίκες απέκτησαν το πλήρες δικαίωμα ψήφου το 1952. Το φεμινιστικό κίνημα έκτοτε αγωνίζεται για την ενσωμάτωση των γυναικών στη δημόσια σφαίρα, και στην αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τα κοινωνικά τους δικαιώματα, όπως της εργασίας, της εκπαίδευσης, και της αύξησης των γυναικών στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων.

Οι φεμινίστριες μέσω της ανάπτυξης της έννοιας του «κοινωνικού φύλου», επιχειρούν να απορρίψουν την λογική του ιεραρχικού διαχωρισμού των φύλων. Στην Ελλάδα μετά την πτώση της Δικτατορίας, με τις πιέσεις και του φεμινιστικού κινήματος, αλλά και της ΕΕ, άρχισαν να εισάγονται πολλές νομοθετικές αλλαγές, όπως η αλλαγή του Οικογενειακού Δικαίου, οι θετικές Δράσεις και η πολιτική ισότητας σε όλους τους τομείς (mainstreaming). Η αλλαγές αυτές, σε συνδυασμό με το πολιτικό κλίμα της εποχής, παρακίνησαν πολλές γυναίκες να ασχοληθούν με την πολιτική σε μεγαλύτερο βαθμό, στο ατομικό και συλλογικό επίπεδο, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Αλλά αν και σήμερα ο αριθμός των γυναικών σε θέσεις πολιτικής εξουσίας είναι μεγαλύτερος από τα προηγούμενα χρόνια, ο αριθμός αυτός δεν είναι επαρκής παρ’όλες τις νομοθετικές ρυθμίσεις. Ο λόγος είναι ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις δεν εφαρμόστηκαν και δεν μετουσιώθηκαν σε πραγματική ισονομία της εξουσίας στην πράξη. Έτσι, οι Ελληνίδες κατέχουν συγκριτικά τις λιγότερες και χαμηλότερες θέσεις στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων ενώ ο αριθμός των Ελληνίδων στους Εθνικούς θεσμούς Αντιπροσώπευσης είναι από τους μικρότερους στην ΕΕ.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

**Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Κρήτης**

“Ο Οδικός Χάρτης της Ελληνικής Οικονομίας προς το Ευρώ”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μετά την εισαγωγή του ευρώ στην Ελληνική Οικονομία παρατηρήθηκε ραγδαία άνοδος στις τιμές προϊόντων καθημερινής κατανάλωσης. Ιδιαίτερα στον κλάδο των τιμών και τροφίμων. Που οφείλονται οι αυξήσεις αυτές; Και πως ερμηνεύεται η περαιτέρω διατήρησή τους; Είναι υπεύθυνο το νέο νόμισμα ή η ύπαρξη

ολιγοπωλιακών καταστάσεων στην ελληνική αγορά; Οι μισθοί και οι συντάξεις όμως δεν έχουν αναπροσαρμοστεί ανάλογα. Από αυτά προκύπτει ότι εξακολουθεί να υφίσταται άσκηση περιοριστικής πολιτικής στην ελληνική οικονομία με προδιαγεγραμμένες συνέπειες. Στη διάλεξη αυτή θα γίνει μία προσπάθεια διερεύνησης και ερμηνείας των αιτίων που προκαλεί το ευρώ στην Ελληνική Οικονομία.

ΣΑΜΑΤΑΣ ΜΗΝΑΣ

**Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης**

Η σπουδαιότητα του Αριστοτελικού Ορισμού της Πολιτικής Σήμερα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σύντομη αυτή διάλεξη παρουσιάζουμε τα θετικά και προβληματικά στοιχεία του Αριστοτελικού Ορισμού της Πολιτικής (ΑΟΠ), δηλαδή «Φρόνησις περί Πόλιν» με αναφορά στην αρχαία ελληνική δημοκρατία, όχι για να την εξιδανικεύσουμε, αλλά για να τονίσουμε τη χρησιμότητα και σπουδαιότητα της άμεσης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά ως τη δημοκρατική διέξοδο από τη σημερινή πολύπλευρη κρίση της κοινωνίας μας.

ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

**Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Κρήτης**

Το φαινόμενο της πρόσφατης ανόδου αριστερών προέδρων στη Λατινική Αμερική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όταν το 1998 εξελέγη ο Τσάβες στην προεδρία της Βενεζουέλας και βρέθηκε στο στόχαστρο διαδοχικών πραξικοπηματικών ενεργειών για την ανατροπή του, φάνηκε προς στιγμή ότι αποτελούσε ένα ακόμα σποραδικό φαινόμενο στην πολυτάραχη πολιτική ζωή της Λατινικής Αμερικής, όπου κάθε βήμα δημοκρατικής αλλαγής αντιμετώπιστηκε στο παρελθόν με βίαιες εξωτερικές επεμβάσεις και στρατιωτικές δικτατορίες. Εντούτοις από το 2002 μέχρι το 2007 ένα κύμα εκλογής αριστερών προέδρων σάρωσε διαδοχικά τις περισσότερες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Η εκλογή του Λούλα στην πιο ισχυρή οικονομία της περιοχής, τη Βραζιλία, ακολουθήθηκε από την εκλογή του Κίρχνερ στην Αργεντινή, του σοσιαλιστή Λάγος στη Χιλή, του Μοράλες στη Βολιβία, του Κορέα στον Ισημερινό, την επιστροφή των Σαντινίστας και του Ορτέγκα στη Νικαράγουα, και την εκλογή του Βάσκεζ στην Ουρουγουάη. Στη διάλεξη αναλύονται τα αίτια της ανόδου των αριστερών προέδρων και η πολιτική τους ατζέντα για να εξαχθούν ορισμένα συμπεράσματα που μας αφορούν και εδώ στην Ελλάδα.

“Πολυπολιτισμικότητα ή Πολιτισμικός Πλουραλισμός και Παράδοση”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη διάλεξη παρουσιάζονται δυο διαφορετικές προοπτικές του φαινομένου της «Πολυπολιτισμικότητας». Σύμφωνα με την πρώτη εκδοχή, η αναγνώριση των πολιτισμικών διαφορών, στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμβάλλει στην επέκταση και την εμπάθυνση της δημοκρατίας, ανεξάρτητα από το φύλο, το θρήσκευμα, την καταγωγή ή οποια άλλη ιδιαιτερότητα έχει κανείς.

Σύμφωνα με τη δεύτερη εκδοχή, εξετάζεται η πιθανότητα δημιουργίας σοβαρών προβλημάτων όταν οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες δεν περιορίζονται στην ιδιωτική σφαίρα, αλλά με απόλυτο-δογματικό τρόπο επεκτείνονται, και στη δημόσια, με αποτέλεσμα να αυτονομούνται από το κοινωνικό σύνολο: Όταν οι διάφορες ομάδες περιχαρακώνονται με επίκεντρο μόνο την πολιτισμική τους ιδιαιτερότητα και ταυτότητα, τείνουν να μετατραπούν σε «παράλληλες» και ανταγωνιστικές κοινότητες, αποξενωμένες από την όλη κοινωνία. Το φαινόμενο των «παράλληλων»-ανταγωνιστικών ομάδων σε σχέση με την ευρύτερη κοινωνία τείνει να υποθάλπει και να νομιμοποιεί διάφορα φαινόμενα εκτροπής, όπως π.χ. τις συγκρούσεις νέων που ανήκουν σε διαφορετικές ομάδες ή «φυλές».

Τελικά, τίθεται το ερώτημα: Πώς μπορούμε να αναπτύξουμε περισσότερο την πρώτη εκδοχή της πολυπολιτισμικότητας, περιορίζοντας την δεύτερη και - στη βάση αυτή - ποιός είναι ή ποιός μπορεί να είναι ο ρόλος της παράδοσης και του σχολείου – ιδιαίτερα στην Κρήτη;